

***Tlačová správa z 83. zasadnutia Slovenskej rektorskej konferencie,
ktoré sa konalo dňa 30. 4. 2018 v Bratislave***

Slovenská rektorská konferencia („SRK“) – jedna z reprezentácií vysokých škôl v SR, sa stretla na svojom už 83. zasadnutí dňa 30. 4. 2018 na pôde Univerzity Komenského v Bratislave, aby prerokovala návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony - nové znenie („ZVŠ“) a návrh zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania - nové znenie („ZKV“). Uvedené návrhy boli dňa 20. apríla 2018 schválené s pripomienkami na vláde SR a následne zaradené do programu Národnej rady SR. K obom návrhom prijala SRK zásadné pripomienky, ktoré predložila počas rokovania aj ministerke školstva, vedy, výskumu a športu SR pani Martine Lubyovej a predsedovi Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport pánovi Ľubomírovi Petrákovi.

Slovenská rektorská konferencia namieta voči chýbajúcim rámcovým úpravám v súvisiacich predpisoch a žiada zapojiť reprezentácie vysokých škôl do procesu prípravy novej verzie Sústavy študijných odborov SR a všetkých štandardov potrebných pre akreditácie. SRK žiada doplniť definíciu inštitucionálnej akreditácie do ZKV a posúdiť účinnosť vnútorného systému kvality na inštitucionálnu akreditáciu. SRK odmieta návrh na obsadzovanie funkcií docentov a profesorov bez príslušných konaní, ktoré nebudú prispievať k zvyšovaniu kvality vysokých škôl. Rektori a rektorky považujú dvojité hodnotenie tvorivej činnosti podľa dvoch zákonov za porušenie princípu nezávislosti budúcej hodnotiacej agentúry a prehľadnosti konaní. SRK žiada aj personálnu nezávislosť budúcej agentúry.

Konkrétne zásadné pripomienky SRK prijaté na 83. zasadnutí:

1. Absencia rámcovej úpravy v súvisiacich predpisoch

Nie je známy ani len rámec, či úroveň konkrétnosti a čas prijatia štandardov, najmä pre vnútorný systém kvality („VSK“), ich forma (všeobecne záväzný právny predpis – „VZPP“ alebo interný predpis MŠVVaŠ SR); ani agentúrnej metodiky, ani sústavy nových študijných odborov, čo neposkytuje priestor pre zodpovedné posúdenie návrhu zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania („ZKV“). V takomto legislatívnom prostredí hrozí znefunkčenie činnosti vysokých škôl v SR.

2. Definícia inštitucionálnej akreditácie a jednoznačnosť jej úpravy (§2 ZKV)

V dôvodovej správe k § 25, ktorý nie je jasne formulovaný, sa uvádza „čiže v istom zmysle vysoká škola dostáva akreditáciu podobnú inštitucionálnej akreditácii“. Ak ide o inštitucionálnu akreditáciu („IA“), treba jednoznačne doplniť definíciu inštitucionálnej akreditácie v súvislosti s § 25 ZKV a následne ju aj používať, vrátane tohto ustanovenia.

Navrhujeme IA definovať nasledovne: *Inštitucionálnou akreditáciou študijného odboru sa rozumie oprávnenie VŠ samostatne vytvárať, meniť a uskutočňovať študijné programy v danom študijnom odbore a udeľovať ich absolventom zodpovedajúci akademický titul.*

3. Účinok posúdenia VSK voči inštitucionálnej akreditácii (§25 ZKV)

Ak VSK zodpovedá štandardom pre vnútorný systém, podľa predloženého návrhu to neznamená právo vysokej školy („VŠ“) na inštitucionálnu akreditáciu pre všetky odbory; ako možno rozhodnúť pre len časť z nich, keď VSK sa posúdi ako celok a neskúma sa podľa jednotlivých študijných programoch („ŠP“) (tento spôsob treba upraviť v oboch návrhoch zákonov).

4. Obsadzovanie funkcií docentov a profesorov (bod 138, §77 ods. 2 návrhu novely vysokoškolského zákona („ZVŠ“))

Obsadzovanie funkcií docentov a profesorov bez príslušných konaní nebude prispievať

k zvyšovaniu kvality VŠ. Ide o nesystémové opatrenie, vytvárajúce dvojkolažnosť v podobe skutočného postavenia docenta a profesora, čo zároveň znižuje vážnosť týchto titulov a to, ako sa dosiahli. Ak sa ponechala koncepcia týchto titulov, nemala by sa zároveň vytvárať možnosť ich obchádzania.

5. Dvojaké hodnotenie tvorivej činnosti (bod 147, § 88a ZVŠ; §24 a 25 ZKV)

Dvojaké hodnotenie tvorivej činnosti podľa dvoch zákonov, jedného osobitného a jedného všeobecného, ako aj dvojakých kritérií pripravovaných Akreditačnou agentúrou („AA“) a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR („MŠVVaŠ SR“), narušuje princíp nezávislosti AA a prehľadnosť konaní, nerieši sa požiadavka nevyhnutného prepojenia vzdelávacej a výskumnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti VŠ.

6. Porušenie personálnej nezávislosti AA (§6 ods. 2 ZKV)

Sú pochybnosti, či vymenovanie a odvolanie predsedu a podpredsedu AA je v súlade s požiadavkou personálnej nezávislosti podľa ENQA.

Možné riešenia by spočívali vo vymenovaní na základe interných volieb vo výkonnej rade AA alebo na návrh ako u iných členov.

Samostatné financovanie mimo rozpočtovej kapitoly MŠVVaŠ SR je predpokladom finančnej nezávislosti AA.

7. Zrušenie vysokej školy

Novela ukladá MŠVVaŠ SR navrhnúť zrušenie vysokej školy v prípade, že stratí akreditáciu na všetky ŠP vo všetkých stupňoch. Upozorňujeme, že takýto stav môže nastať aj v prípade, ak nedôjde k akreditácii VSK z technických alebo neopodstatnených dôvodov.

8. Implementácia Európskych štandardov a odporúčaní („ESG“) (§3 ods. 3 ZKV)

Ak návrh zákona vychádza z ESG, v § 3 ods. 3 ZKV, ktorý upravuje obsah VSK VŠ, by mali byť na potrebnej a rovnakej úrovni všeobecnosti reflektované a štruktúrované prehľadne všetky ESG (počtom 10) tak, aby ich implementáciu bolo možné individuálne rozpoznať. Niektoré ESG absentujú; chýba napríklad ESG č. 3. vzdelávanie orientované na študenta, jeho životný cyklus a podobne.

9. Požadujeme účasť na tvorbe novej verzie Sústavy študijných odborov SR, všetkých štandardov potrebných pre akreditácie v spolupráci s ostatnými reprezentáciami vysokých škôl, čo je základným predpokladom uplatňovania nového systému ZKV.

10. V návrhu novely vysokoškolského zákona (ZVŠ) sa objavilo množstvo technických problémov, nejasností v interpretácii pri evidencii publikačnej a umeleckej činnosti VŠ.

Na záver rokovania sa prezídium SRK, ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová a predseda Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport Ľubomír Petrák dohodli, že sa stretnú na pôde Národnej rady SR s cieľom doplnenia pripomienok SRK do návrhov nového znenia zákona o vysokých školách a zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania

Bratislava 30. 4. 2018

Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD.
prezident SRK